

Bozgurtlaryň ölümi - 4/ romanyň dowamy

Category: Kitapcy, Sözler, Taryhy proza

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Bozgurtlaryň ölümi -4/ romanyň dowamy Bölüm 1.03 – KARA KAĞAN

On gün sonra Ötüken’de Baġatur Şad’ın kaġanlyġy kutlanıyordu. Baġatur Şad artık Kara Kaġan adını almıştı. Yüce otaġy bezenmiş, süslü bir taht kurulmuştu. Davullar çalınıyor, borular ötüyor, kımızlar sunuluyordu. Kara Kaġan’ın derme otaġy o kadar büyüktü ki, içine yüzlerce kişi alabilirdi. Kaġan tahtın üstünde kutlu yön olan solda oturmuştu. Sağında bir katun oturuyordu. Tahtın biraz aşağısında solda, sağda şadlar, tiginler, buyruklar, tarkanlar duruyordu. Daha uzakta alplar, binbaşılar, yüzbaşılar, onbaşılar sıralanıyor, uşaklar durmadan kımız taşıyordu.

Çuluk Kaġan’ın büyük oġlu olan Yaşar Şad’a Kara Kaġan tarafından Tulu Han adı verilmişti. Şu Tigin’e de Kür Şad denilmişti. Bununla beraber Tulu Han’ın solgun yüzünde sonsuz bir iç sıkıntısının izleri vardı. Çünkü eçisi (amcası) Kara Kaġan’ın yanında oturan Katun, babası Çuluk Kaġan’ı aġulıyan, kendi üvey anası İ-çing Katun’du. Kara Kaġan, kardeşini aġulıyan bu kadını sorguya çekeceğine, kimsenin anlıyamadığı bir sebeple onunla evlenmişti.

Otaġın oldukça uzaġında, Onbaşy Yamtar kimbilir kaçınıcı kımızı içerken yanına Onbaşy Pars yaklaştı:

– Yamtar, bu işlere ne dersin? Dedi.

Yamtar cevap verdi:

– Bende sana onu soracaktım. Sen ne dersin?

– Kurultay, Yaşar Tigin’i arıktır (Sıska) diye Kaġan seçmemiş. Beġler Yaşar Tigin’in usunu da beġenmiyorlarmış.

– Bunu anladık ama Kara Kağan ne diye ağasını ağulıyan katunla evlendi.

– Benim işittiğime göre Türk türesince ağa ölünce karısını ini alır diye.

– Türk türesince Kağan'ı ağulıyan cezasız bırakılır mı?

Onbaşıların sözü burada kesildi. Çinli bir uşak kımız sunuyordu. Yamtar, Çinliye yukarıdan aşağı bir baktıktan sonra:

– Ulan Çinli! Sakın şu sunduğun kımızda da ağı olmasın? dedi. Sonra kendisine yıllık yıllık bakan Çinliye boşalttığı çamçağı geri verirken ilave etti. “Yirmi çamçak içtim. Yirmi defa ölmem gerek. Bir yol ölmeğe benzemez!..

Çinli uşak çekilip gitti. Pars, Yamtar'ı dürterek yavaşça dedi:

– “Bak bak! İyi bak!. Çuluk Kağan'ın oğulları Katun'a nasıl sert bakıyorlar!” Yamtar başını otağa çevirdi.

– Kara Kağan usluluk etti. Çuluk Kağan'ın büyük oğlu Yaşar Tigin'i Tulu Han yaptı. Onu da doğuda Tunguzlarla Tatarların üstüne Han gönderecek.

– Böylelikle onu başından mı savmak istiyor?

– Kim bilir.

– Ya küçük oğlu?

– O daha küçüktür. Hem Kağan onun da gönlünü aldı. Onu Kür Şad yaptı.

– Peki bizim Yüzbaşı neden bunlu?

– İyi bilmiyorum ama dün yeni bir kızı doğdu. Yüzbaşının şimdiye dek dört çocuğu oldu, hepsi kız. Belki bundan bunludur.

Yamtar'ın bu sözleri üzerine Onbaşı Pars birden bire durgunlaştı, sustu.

Yeni Kağan'ın otağı önünde toplanan bu binlerce kişi bol bol kımız içip esridikleri (şarhoş olmak) halde büyük bir sessizlik içinde idiler. Kağan'dan en uzakta olanlar bile yavaş sesle konuşuyorlardı. Yalnız davulların, boruların, zillerin sesleri Ötüken'i dolduruyordu. Gün kararıncaya değin eğlenti yapılacaktı. Bugün güreşçiler güreşecek, bahadırlar dövüşecek, nişancılar ok atacak, biniciler yarışacaktı.

Kağan'ın işareti üzerine davullar, borular durdu. Kağan solundaki beğlere dönerek, Tunga Tigin'e şöyle dedi:

– Tunga Tigin! Bugün sen kılıç oyunu yapacaksın! Bakalım senden özge bahadırlar var mı? Bu alpların içinde sana denk bir er çıkarsa onu yüceltirim. Hepsini yenersen sana kendi elimle seçeceğim en iyi atlarımdan dokuzunu vereceğim.

Tunga Tigin, yere diz vurup “Buyruk Kağanındır” dedi. Kara Kağan, bu sefer karşıya baktı. Gülümsedi. Haykırdı:

– Ötüken'in yenilmez yiğidi, Bozkurt ailesinin kolu bükülmez bahadırı, Gök Türkler'in yüce beği Tunga Tigin'le boy ölçüşmek isteyen varsa beri gelsin!

Bir an ortalıkta çıt çıkmadı. Tunga Tigin'e kıyışamadıkları belli idi. Sonra dört kişi çıkarak Kağan'a doğru yürüdüler. Otağa yaklaşıncı diz yere vurup kendilerini tanıttılar.

– Ben Çuluk Kağan'ın savaşta yoldaşı, bilgide eşi Apa Tarkan'ım!

– Ben kılıcı çakından keskin, savaşta yağıya baskın ağaç söken Kül Çur'um!

– Ben, kırk defa Çin'e akın etmiş, üç kardeşi savaşta, dört eçisi uğraşta, ataları dövüşte, dedeleri kırıışta ölmüş Binbaşı Makaraç Alp'ım!

– Ben yüzbaşı Işbara Alp'ım!

İ-çing Katun, Işbara alp'ın kendisini pek kısa tanıttığını görünce Kara Kağan'a eğildi: “Bu Alp niçin kendini daha uzun tanıtmıyor?” diye sordu. Kağan Işbara alp'a döndü:

– “Yüce Katun, senin de öteki erler gibi kendini uzun tanıtmanı istiyor” dedi.

Işbara Alp yere diz vurup kalktı. Sonra Katun'a dönerek kendini şöyle tanıttı:

– Ben, attığı ok şaşmıyan, attan yere düşmiyen, Çin'e akın ettikte on tümen mal taşıyan, Çuluk Kağan öldü diye sevinen iki Çinliyi iki okte deviren Yüzbaşı Işbara Alp'ım!

Bu sözler yıldırım gibi indi. Kür Şad ve Tulu Han Katun'a baktılar. Katun kızarmış, dudaklarını ısıırıyor, kendisini tutmağa çalışıyordu. Kara Kağan'ın yüzünde hiçbir değişiklik yoktu. Tunga Tigin'e döndü: “Bu erlerin hangisi ile boy ölçüşmek istersin?” diye sordu. Tunga Tigin baş eğip diz vurdu. “Buyruk senindir” dedi. Kara Kağan keskin bakışlarını dört erin üzerinde gezdirdi. Ortalık soluk almıyordu. Ağır ağır şöyle söyledi:

– Tunga Tigin Işbara Alp'la vuruşacaksınız!..

Aynı zamanda uzakta Onbaşı Pars, Onbaşı Yamtar'ın omzuna el atıp:

– Korkarım bizim yüzbaşıya bir iş olmasın, dedi.

Tunga Tigin, ilerleyip Işbara Alp'ın karşısına durdu. Üstünde yeni güzel bir zırh göğüslük vardı. Tulgasında gümüşten bir ay parlıyordu. Işbara Alp'tan daha uzun, daha iri idi. Çekik yeşil gözleri tatlı sert bakıyordu. Kağan “Hazır mısınız?” diye sordu. Sonra üç defa el çırpı. Birbirinden on adım uzakta bulunan iki yiğit yıldırım gibi kılıç çekerek birbirine saldırdılar. Bütün gözler onlara çevrilmişti. Arkalarda kalanlar atlara binip bakınıyorlardı. İki bahadır büyük bir

ustalıkla kılıç kullanıyorlardı. İndirilen kılıçları ya kendi kılıçları ile çeliyorlar ya kalkanla durduruyorlardı.

Ortalıkta kılıç şakırtısından başka bir şey işitilmiyordu. Katun buşkulanmıştı (heyecanlanmak). Işbara Alp'in yenilmesini hatta ölmesini istiyordu. Tulu Han'la Kür Şad akrabaları olan Tunga Tigin'in kazanmasını istemekle beraber Işbara Alp'in yenilmesine de bir türlü razı olamıyorlardı. Işbara Alp'in buyruğundaki onbaşılar göz kırpmadan bu çarpışmaya bakıyorlar, Kağan ise donukluğunu muhafaza ediyordu. Ortada sava hızlanıyor, sertleşiyor, çevik adımlarla sıçrayan iki bahadır Kağan'ın önündeki alanda geri giderek dövüşüyorlardı.

Bir aralık ikisi de birbirine sağlarını dönerek sol elleriyle tuttukları kalkanları geri aldılar ve korkunç fakat o kadar da güzel ve tatlı bir kılıç oyununa koyuldular ki ikisi de bir adım ilerleyip gerilemeden havada kılıç çarpıştırtıyordu. Onlar bu yaman inişleri birbirlerinin tulgalarına doğru yapıyorlar, fakat öteki bunu hemen çeldiği için iki yiğit havada kılıç döndürüyormuş gibi oluyordu. Kür Şad, göz kesilmiş, bu oyuna bakıyordu. Bu döğüşe doğrusu doyum olmazdı. Kara Kağan dövüşecek iki yiğiti iyi seçmişti. Birden ikisi de birer adım atarak birbirlerine yaklaştılar. Kılıçları birbirine takılı kalmıştı. Göz göze geldiler. Tunga Tigin:

– “Işbara Alp! Seninle dövüştüğüm için övünürüm” dedi. “Sağ ol Tigin” diye karşılık verdi. Sonra ikisi de birer adım geriye fırlayarak kalkanlarını öne aldılar. Dövüş yine eski hızı ile sürdü. Daha hiç birisinde yorgunluk gözüküyordu, İ-çing Katun sinirlenmeğe başlamıştı. Kağan'a eğilere:

– “Artık yetişmez mi?” diye sordu, Kağan başını çevirmeden cevap verdi:

– “Böyle güzel vuruşan erleri bu kadar çabuk ayırmak yazık değil mi? İyi bak! Böyle yahşı dövüşü ömründe bir daha göremezsin. Çin'de böyle şeyler yoktur!” Katun sustu.

Başını yine çevirdi. Tam bu sırada Tunga Tigin'in dayanılmaz

bir saldırış yaptığı, Işbara Alp'a ardu ardınca üç kılıç savurduğu, Işbara Alp'ın bu kılıçları kalkanıyla karşıladığı fakat kalkanın bu yaman vuruşlara dayanamıyarak ikiye ayrılıp yere düştüğü görüldü. Bir anda Katun'un gözleri parladı. Işbara Alp'ın onbaşıları dudaklarını ısırdılar. Kür şad'ın gözleri merakla açıldı. Kağan gülümsedi. Işbara Alp hemen karşısındakine sağını dönerek kılıcı siper aldı. Herkes Tunga tigin'in yeni ve son bir saldırışını beklerken onunda kalkanını yere fırlattığını ve "Davran Işbara Alp!" diye bağırdığını gördüler. O demin ki, herkesi bayıltan kılıç oyunu yine başlamıştı. İki yiğit yaman dürtüşler de yapmağa başlamışlardı. Bu sefer artık kılıçlar ara sıra hedefi buluyor fakat tulgalar ve zırhlar buna dayanıyordu. şimdi Işbara Alp gerilemeğe başlamıştı. Tunga Tigin durmadan saldırıyor, Işbara Alp boyuna korunuyordu. Biri ilerliyor, öbürü geriliyordu. Işbara Alp biraz yorulmuş gibiydi. Çekilen çekile sonunda seyircilerin önüne kadar geldi. Bir adım daha gerilerse yenileceğini anladı. Tunga Tigin'in son saldırışını çeldikten sonra yaman bir saldırış yaptı. Tunga Tigin bundan ancak bir adım geri fırlamakla korunabilmişti. Yüzbaşının ikinci saldırışı daha yaman oldu. Kılıcı dayanılmaz bir inişle Tunga Tigin'in tulgasını bulmuş, tulga bağları koparak yere düşmüştü. Tunga Tigin'in burnundan kan geliyordu. Bunu görüncce Katun'un gözleri bulandı. İşte Işbara Alp oyunu kazanıyordu. Bir kılıç vuruşu daha başı açık kalmış olan Tunga Tigin'i öldürebilirdi. Fakat Katun yanıldı. Işbara Alp bir adım geri çekildi. Bir hamlede tulgasını başından çıkarıp yere attı ve "Davran Tunga Tigin!" diye saldırdı. Savaş sanki yeni başlamıştı. Uzun saçları uçuşuyor, yüzlerinde, alınlarında ince çizgiler beliriyor, bu çizgilerden kan sızıyordu.

Kağan'ın Çinli uşaklarından dört tanesi otağın arkasında idiler. Otağın önünde olan kılıç oyununu göremiyorlar, görmek için bir yol arıyorlardı. Bu dört uşaktan biri tutsak bir Çin subayı idi. O hepsinden çok görmeğe istekli bulunuyor, sağa sola gidip geliyordu. Çinlilerden biri arkadaşlarına dedi ki:

– Otağın şuradan eteğini kaldırıp baksak nasıl olur? Önümüz hep düzgün olduğu, dövüşenler yerde savaştığı için görebiliriz.

Bu teklif kabul olundu. Dört Çinli birden yere uzandılar. Bir iki uğraşmadan sonra otağın eteklerinden bir yeri kaldırmışlar, bir iki yüz adım ilerdeki dövüşü görüyorlardı. Eski Çin subayı dövüşenleri tenkit ediyor, yanındakilere öte beri öğretiyordu:

– Boşuna gelmişiz. İkisi de acemi. Hiçbir şey bilmiyorlar. Bu kadar dangalaklık olur mu? Karşısındakinin tulgası düşünce kendi tulgasını da başından çıkarıp attı. Türkler buna yiğitlik derler ama bu düpedüz hımbıllıktır. O kılıç bende olsaydı gösterirdim.

Savaş öyle uzamış, o denli kızışmıştı ki bütün seyircilerin yürekleri davul gibi vurmağa başlamıştı. Savaşı göremiyenler bin türlü yol arıyorlardı. Birkaç kişi bir kağıt getirip üzerine at çıkarmışlar, kendileri de atın üzerine binmişlerdi. Birkaç kişi bir devenin üstüne çıkmışlar, savaşa bakıyorlardı. At uşağı Çalık ise öteye beriye gidiyor, bir delik bulup kılıç oyununu göremiyordu. Fakat, o bıkip bezmeden, usanıp yorulmadan koşuyor, gidiyor, geliyor yer arıyordu. Yer ararken otağın arkasına değin sokulduğunu sezmemişti. Oraya varıp da dört kişinin yere yatarak bir yere baktıklarını görünce bunların savaşı seyrettiklerini anladı. Yürüdü. Yatıp bakanların Çinli olduğunu anlamadan o da yattı.

Yaşasın! Otağın kapısı boydan boya açık olduğu için buradan dövüş görünüyordu. Biraz uzakta idiler amma olanları görüyorlardı ya... Çinliler o kadar dalmışlardı ki yanlarına birisi mi geldi, yoksa içlerinden biri yer mi değiştirdi, anlayamadılar. Dövüş uzayıp gidiyordu. İşbara Alp'ın alnında, Tunga Tigin'in şakağında birer büyücek yara vardı. Öteki ince yaralardan artık hiç birinin beti benzi gözüküyordu.

Çinlilerden biri eski subaya sordu: “Bu herifler kudurdular

mı? Hala dövüşüyorlar!” Çince söylenen bu sözleri işitince Çalığın yüzü bir değişiş değişti ki. Fakat seyrettiği dövüşen tadı onu karşı koymaktan alı koydu. Eski Çin subayı cevap verdi :

– Bu Türkler ussuz kişilerdir. Yaban domuzu gibi dövüşürler amma ustalık yoktur. Ben olsaydım şimdiye dek şu Işbara Alp adındaki şu dangalağı yere sererdim!

Çalık, yılan sokmuş gibi yerden fırladı. Eski Çin subayının beline bir tekme indirerek haykırdı:

– Ulan itoğlu it! ne dedin, bir daha söyle!

Dört Çinli birden ayağa kalktılar. Çince konuştuklarını anlıyan bu Türk’ün nereden çıktığını anlayamamışlar, şaşırmışlardı. Çinli, işin sarpa sardığını görünce kurnazlık yapmak istedi:

– Bana bak! Senin bayağı bir çeri olduğun anlaşılıyor. Biz Kara Kağan’ın at uşaklarıyız. Haydi var çekil buradan! Dedi.

– Kara Kağan’ın at uşağı değil, eniştesi olsan gene Çinlisin. Sen Gök Türkler’e nice söver, yüce Işbara Alp için kötü söz söylersin?

Çinli şaşırmıştı. Bununla beraber dört kişi oldukları için pek korkmuyordu. Yalnız gözü Çalığın kılıcına ilişince içi bulandı:

– Kabadayı! Kılıcım var diye güveniyorsun. Benim de kılıcım olsaydı sana bu sözleri söyletmezdim.

Çalık bir davranışta kılıcını kılıç kayışıyla çıkarıp yere attı.:

– Haydi bakalım, bende kılıcsızım, ama kancıklık yok. Ercesine iş pişireceğiz, dedi ve Çinliler saldırdı.

Otağın önünde binlerce gözün gördüğü bir dövüş olurken otağın

ardında da Tanrı'dan başka kimsenin görmediği başka bir dövüş başladı. Beş kişi alt alta , üst üste boğuşup dövüşüyorlardı. Çinliler dövüşmek isteğinde değildiler. Fakat işte bu azgın çeri onları zorla dövüşe sürüklemiş, artık ok yaydan çıkmıştı. Çalık, karşısında yalnız eski Çin subayı varmış gibi durmadan onu pataklıyor, öteki üçü de Çalığı yumrukluyordu.

Tunga Tigin'le İşbara Alp artık yorulmuşlardı. Fakat hiç biri yüz döndürmüyordu. İ-çing Katun artık yerinde duramaz olmuştu. Dövüşçülerden çok başkalarına bakıyordu. Bir aralık nedense başını arkaya çevirerek otağın içine göz gezdirdi. Gözleri şaşkınlıkla açıldı. İkide bir gözlerini İ-çing Katun'a Tulu Han onun bu şaşkınlığını görünce o da otağın arkasına baktı. Burada bir şeyler oluyordu. Otağın eteği bir yerinden kaldırılmış, onun üstü ara sıra sallanıyordu. Yakışiksız bir iş oluyor, bunu da İ-çing Katun yaptırıyor diye düşündü. Kür Şad'a eğilerek:

– Otağın ardında yakışiksız bir iş oluyor. Kimseye belli etmeden git, anla dedi.

Kür Şad biraz daha durduktan sonra çıktı. Kendisine yol veren seyircilerin arasından geçerek otağın ardına geldi. Burada yakışiksız bir iş değil, yakışıklı bir iş oluyordu: Ağzı burnu kan içinde bir Çinli yuvarlanmış, toparlanmağa uğraşıyor, üç çinli at uşağı da bir çeriyle dövüşüyorlardı. Kür Şad bu dövüşü ötekinden daha seyre değer buldu. Yaklaşırsa dövüşü bırakırlar diye de yaklaşmadı. Çünkü dövüşün sonu da yaklaşıyordu. Çinliler güzel birer kötek yiyorlardı. Bir aralık yere yuvarlanan Çinlilerden birinin gözleri Çalığın kılıcına takıldı. Yılan gibi sürünerek kılıcı aldı. Kınından çıkararak kendileriyle dövüşen Türk çerisinin başına vurmak için kaldırıp yürüdü. Kür Şad bunların hepsini görüyordu. İşe kancıklık karıştığını görünce karışmak çağının geldiğini anladı. Yayına bir ok sürüp gezledi. Çinli kılıcı indirirken oku fırlattı. Ok Çinlinin eline saplanmış, Çinli yaygarayı basmıştı. Bu ok ve Çinlinin bağırması döğüşü durdurdu. Çalık Kür Şad'ı görünce selamladı. Çinliler de onu Türk göreneğine

diz yere vurarak selamlamak istediler. Fakat o kadar yorulmuşlardı ve öyle beceriksizdiler ki yere düşer gibi gülünç hareketler yaptılar. Asıl dayağı yiyen Çinli yani eski subay, Kür Şad'a dert yanacak oldu. Kür Şad sözünü kesti.

– Siz erce dövüşmeyi bilmiyorsunuz. Erce dövüş teke tek olur. Haydi diyelim dördünüz bir adama bedel olduğunuz için hep birden geldiniz. Peki kılıcsız bir ere neden kılıç çekiyorsunuz? Görülüyor ki, bu er sizinle savaşmak için kılıcını çıkarmış. Onun çıkardığı kılıcı ona çekerek kancıklık etmek ne gerek?

Sonra Çalık dönerek sordu:

– Sen kimsin?

Çalık cevap verdi:

– Bana Çalık derler. Yüzbaşı Işbara Alp'ın at uşağıyım.

Kür Şad, Işbara Alp adını işitince geri döndü. Seyrini yarıda bıraktığı dövüşü görmeğe gitti. Çinliler hemen uzaklaşmağa baktılar. Çünkü Çalık kılıcını takmış, dövüşe yeniden hazır bir durum almıştı. Fakat Çalık artık onlara bakmıyor, Kür Şad'ın ardına koyularak dövüşleri seyredecek yer aramağa gidiyordu. Kür Şad eski yerine gelince Tulu Han'a kısaca olanı biteni anlattı. Sonra Kara Kağan'ın önünde diz yere vurarak şöyle dedi:

– Kağan! Bu iki er denktir. Buyruk ver ayrılınsınlar. Yoksa öteki oyunları yapamıyacağız.

Kağan gözlerini dövüşçülere dikerek cevap verdi:

– Doğru söylüyorsun Kür Şad, onları ayır!

Kür Şad kılıcını çekerek ikisinin arasına girdi. Kılıcıyla kılıçlarını ayırarak:

– Kağan buyurdu. “Savaş bitmiştir. Denksiniz”. Dedi.

İki er Kağan' ı selamladılar. Kağan Işbara Alp' a baktı:

– Işbara Alp! Gök Türkler'in yenilmez bahadırı Tunga Tigin'le denk kaldın. Seni Binbaşı yapıyorum. Dedi. Ortalıkta çıt çıkmıyordu. Bu sözler üzerine Işbara Alp'ın onbaşlıları gülümsediler.

Kür Şad sevinçliydi. Çünkü Işbara Alp uzaktan akrabaları idi. Şimdi güreşler başlıyordu. Gür sesli ulak bağırdı:

– Güreşecek sayılı erler kimler gelsinler!

Sekiz yerden sekiz er birden çıkarak otağa doğru yürüdüler. Kağanı selamlayıp kendilerini tanıttılar.

– Ben Ötüken'in buğrası, katı demir bilekli, kara aslan yürekli, sırtına yer değmiyen, kimseye baş eğmiyen İnal Tarkan'ım!

– Ben barış olsa erdemli, yoksul görse yardımlı, vursa buğa deviren, göğe ağaç savuran Tinesi Oğlu'yum!

– Ben taşı sıkça tuz eden, az iş edip öz eden, güçlü erler arısı, Kara Kağan'ın çerisi, yüce Karluk beğiyim. Adıma Ay Doğmuş derler!

– Ben, Kırgızların arslanı, Gökmen Eli kaplanı, tipi olsa at süren, yer deprense dik duran, kılıç vursa taş yaran Alp Bamsı'yım!

– Ben, Dokuz Oğuz güçlüsü, yetmiş yağlı öçlüsü, yedi kızın dileği, Selenge'nin ulağı, kara yelle yarışan, boz ayıyla vuruşan, dokuz alpla güreşen Bilge Tudun'um!

– Ben, Işbara Alp yoldaşı, on dört erin kardeşi, tok kayaya yaslanan çılgın suda ıslanan, yirmi eri taşıyan Onbaşı Yamtar'ım!

– Ben, Basmıl Eli Doğan'ı, yüce erler yamanı, fiske vursa kan döken, haykırdıkta dağ çöken, kayaların kayası, yenilmez güç

eyesı (sahibi) Saçlı Beğ'im!

İ-çing Katun, Yamtar'ın sözlerini duysaydı gene kızacaktı. Fakat bunu işitmemiş Bilge tudun'a bakıyordu. Yedi kızın dileği olan Dokuz Oğuz Beği İ-çing Katun'un şimdiye dek gördüğü erlerin en yakışıklısı idi.

Bu sırada gerilerde bir kaynaşp kıpırdanma oldu. Kara Kağan'ın beğlerinden birisi öne geçerek Kağan'ın karşısına geldi. Eğilerek bir şeyler söyledi. Kağan, Katun'a dönerek onunla biraz konuştu. İ-çing Katun'un yüzü gülüyordu. Kağan karşısındaki beğe buyruk verdi. Beğ çabucak geri dönerek halkı yardı, geldiği yere gitti. Pek az sonra arkasında birkaç Çinli olduğu halde aynı yoldan geri döndü. Bunlardan biri ötekilerin önünde yürüyor ve kılığından bir Çin beği olduğu anlaşılıyordu. Çin beği Kağan'ın karşısına gelince diz çöküp onu selamladı. Sonra Katun'u selamladı. Katun, yerinden kalkarak elinden tutup onu kaldırdı. Yanına oturttu. Kara Kağan ise hiç kıpırdamamış, yüzünde bir çizgi bile değişmemişti. Biraz sonra ulaklar, Kara Kağan'ın yüce konuğu, İ-çing Katun'un kardeşi Şen-king geldiği için güreşlerin yarına kaldığını bildiriyordu.

Geceleyin, birbirinden ayrılmaz iki can yoldaşı, Onbaşı Pars'la Onbaşı Yamtar oturmuş konuşuyorlardı. Söz o günkü güreşlere gelince Yamtar şöyle dedi:

– Çin beği geldi diye güreşler yarına bırakıldı. Çin beği demi güreşecek? Dinlensin diye mi böyle yapıldı? O güreşirse ben onunla tutuşmak isterim.

– Çin beğleri güreşmez. Katun kardeşiyle konuşup, Kağan'a dilmaçlık (tercümanlık) etsin diye güreşler bırakıldı. Çünkü Çin beği Şen-king Çin'den kaçıp da gelmiştir. Kağan Çin işlerini ondan öğrenmek ister. Amma Tanrı vere de onlar Kağan'ı kötü yola sürükliyemeseler.

– Çin beğinin yanında üç kişi daha vardı. Onlar at uşağı mı?

– Onlar Çin beğinin yoldaşları olan Çin subaylarıdır. Çinliler yılanı benzer ama şu Çin beği'nin yüzü hiç hoşuma gitmedi.

– Öyleyse herifin yüzüne iyi bak. İştahın eksilir de az yersin. Koyunumuz, davarımız azalırken en doğru yol az yemektir. Benim yirmi tane koyunum kaldı. Kısraklarımın ikisini kurt parçaladı. Bir ineğim vardı, yardan yuvarlandı. Yakında akın olmazsa işimiz bitiktir!... Taryhy proza